Minister
Infrastruktury

Znak pisma: DTD-5.4411.767.2024
Warszawa, 11 czerwca 2024

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu RP

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na oświadczenie Senator RP Pani Ewy Moniki Kaliszuk złożone na 12. posiedzeniu Senatu w dniu 23 maja 2024 r. z prośbą udzielenie odpowiedzi na trzy pytania w sprawie ustalenia stanu faktycznego i prawnego dotyczącego interpretacji przepisów prawa polskiego w zakresie wydawania bądź wymiany dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami i zgody na nadanie profilu kandydata na kierowcę, uprzejmie przedstawiam następujące wyjaśnienia.

Pytanie 1.

Czy istnieje możliwość zmiany przepisów prawa, jeśli chodzi o obywateli, o których nie ma mowy w art. 14 ust. 1 ustawy o kierujących pojazdami, chociażby z uwagi na rosnącą liczbę uchodźców w Polsce? Czy prowadzone są w tym zakresie prace?

Ad 1.

Ministerstwo Infrastruktury nie prowadzi prac, które miałyby w swym zakresie możliwość wymiany nieważnych zagranicznych praw jazdy z tzw. państw trzecich bez możliwości potwierdzania danych i informacji zawartych w tych dokumentach.

Obecny obowiązek potwierdzania danych i informacji zamieszczonych w oryginale dokumentu przy wymianie ważnego, jak i nieważnego prawa jazdy wydanego przez państwo członkowskie Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwo członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym wynika z art. 14 ust. 2a-2d ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2023 r. poz. 622, późn. zm.).

Powyższe przepisy zostały implementowane do ustawodawstwa krajowego na podstawie art. 11 i art. 15 dyrektywy 2006/126/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie praw jazdy (przekształcenie) (Dz.Urz.UE.L Nr 403, str. 18).

Ponadto zgodnie z art. 41 ust. 1 Konwencji o ruchu drogowym, sporządzonej w Wiedniu dnia 8 listopada 1968 r. (Dz.U. 1988 Nr 5, poz. 40) umawiające się strony uznają krajowe prawo jazdy jako uprawniające na ich terytoriach do kierowania pojazdem pod warunkiem, że prawo jazdy jest nadal ważne oraz że zostało wydane przez inną Umawiającą się Stronę. Białoruś podpisała ww. Konwencję 8 listopada 1968 r. i ratyfikowała ją 18 czerwca 1974 r.

Zmiana przepisów w zakresie zniesienia obowiązku potwierdzania danych zamieszczonych w oryginale dokumentu prawa jazdy z państw trzecich wiązałaby się ze wzrostem ryzyka fałszowania i podrabiania dokumentów, a tym samym pogorszeniem

poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego. Ponadto doszłoby do nierównego traktowania obywateli. Ci, którzy wymieniają prawo jazdy wydane przez jedno z państw członkowskich UE, Konfederacji Szwajcarskiej, EFTA i EOG podlegaliby większemu rygorowi, tzn. sprawdzeniu, natomiast prawa jazdy osób z państw trzecich już nie. W tym miejscu należy nadmienić, że obecnie w Parlamencie UE procedowana jest nowa Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie praw jazdy, w której znajdują się zapisy w pewnym zakresie regulujące zasady uznawania i wymiany prawa jazdy wydanego przez państwo trzecie w zależności od obowiązujących w tym państwie ram transportu drogowego gwarantujących w całości lub w części bezpieczeństwo ruchu drogowego porównywalne z poziomem Unii. Ocena państw trzecich w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego będzie stanowiła podstawę do opublikowania w Dzienniku Urzędowym UE decyzji wykonawczej wskazującej, które z państw trzecich są objęte przedmiotową decyzją i tym samym wymienione prawa jazdy będą uznawane na całym terytorium UE. Niemniej jednak nadal nie przewiduje się możliwości wymiany nieważnych dokumentów prawa jazdy.

Należy natomiast zauważyć, że już istnieją przepisy pozwalające wymienić **ważne** zagraniczne prawo jazdy bez obowiązku potwierdzania danych i informacji zamieszczonych w oryginale dokumentu prawa jazdy, podstawą do tego jest § 9 ust. 11 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 24 lutego 2016 r. w sprawie wydawania dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami (Dz.U. z 2016 r. poz. 231, z późn. zm.). Sytuacje te dotyczą wyłącznie osób, które uzyskały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

a) status uchodźcy,

b) azyl,

c) ochronę uzupełniającą,

d) zgodę na pobyt ze względów humanitarnych lub zgodę na pobyt tolerowany w rozumieniu art. 348 i art. 351 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2023 r. poz. 519, 185 i 547);

2) wydane w państwie, na którego terytorium toczy się konflikt zbrojny; dotyczy prawa jazdy kierowcy, który przedstawi organowi dowód potwierdzający uprzednie lub obecne wykonywanie pracy na stanowisku kierowcy u przedsiębiorcy prowadzącego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność gospodarczą w zakresie przewozu drogowego, w szczególności oświadczenie pracodawcy lub umowę o pracę w charakterze kierowcy.

Dodatkowo według art. 9 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1504),

„**Dane cudzoziemca**, na podstawie których jest możliwe ustalenie, że:

1) jest w toku lub zakończyło się postępowanie w sprawie:

a) udzielenia ochrony międzynarodowej albo pozbawienia statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej,

b) udzielenia albo pozbawienia azylu wobec cudzoziemca,

2) cudzoziemcowi nadano albo odmówiono nadania statusu uchodźcy,

3) cudzoziemcowi udzielono albo odmówiono udzielenia azylu,

4) cudzoziemcowi udzielono albo odmówiono udzielenia ochrony uzupełniającej

- **nie mogą być udostępniane ani pozyskiwane od podmiotów, wobec których istnieje uzasadnione domniemanie, że dopuszczają się prześladowań lub wyrządzają poważną krzywdę**".

Przepisy zawarte w ww. ustawie o cudzoziemcach i ustawie o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są przepisami powszechnie obowiązującymi, zatem organy wydające prawo jazdy powinny stosować je bezpośrednio po przyjęciu odpowiednio potwierdzonej informacji podanej przez cudzoziemca.

Dodatkowo obecnie Ministerstwo Infrastruktury proceduje rozporządzenie Ministra Infrastruktury zmieniające rozporządzenie w sprawie wydawania dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami, które w dniu 25 kwietnia 2024 r. zostało wpisane do Wykazu Prac Legislacyjnych Ministra Infrastruktury pod numerem 55. Projekt rozporządzenia przewiduje rozszerzenie sytuacji, w których nie potwierdza się danych i informacji zamieszczonych w ważnym zagranicznym i oryginalnym dokumencie prawa jazdy, o osoby, które złożyły w Republice Białorusi wniosek o wydanie wizy przez Ministra Spraw Zagranicznych na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 28 maja 2021 r. w sprawie państw, w których cudzoziemcy mogą składać wnioski o wydanie wizy przez ministra właściwego do spraw zagranicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 993).

Pytanie 2.

Czy istnieje możliwość rozważenia, w przypadku braku odpowiedzi twierdzącej na pytanie nr 1, modyfikacji punktu G oświadczenia wypełnianego podczas ubiegania się o nadanie profilu kandydata w taki sposób, aby obywatele, o których mowa w niniejszym oświadczeniu, mogli wskazać, że ich prawo jazdy utraciło ważność, i aby punkty sformułowane w punkcie G przystawały do opisanych wcześniej sytuacji? W chwili obecnej sformułowanie tych punktów w oświadczeniu nie pasuje w żaden sposób do opisanych sytuacji, co skutkuje brakiem zgody na nadanie profilu kandydata. A zatem ani nie wymienimy prawa jazdy, ani nie umożliwimy przystąpienia do szkolenia i egzaminu, co jest bardzo krzywdzące. Dodatkowo w jednym z miast nadano profil, w drugim nie, mimo takich samych przepisów prawa.

Ad 2.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy o kierujących pojazdami kierowca może posiadać tylko jedno **ważne prawo jazdy**. Przepis ten nie dotyczy międzynarodowego prawa jazdy, krajowego prawa jazdy osoby, o której mowa w art. 10 ust. 3, oraz tymczasowego elektronicznego prawa jazdy.

W opisanej w oświadczeniu sytuacji oraz uwzględniając brzmienie ww. przepisu, oczywistym jest, że osoba nie ma ważnego prawa jazdy, które można by było uznać za dokument stwierdzający posiadanie jakichkolwiek uprawnień do kierowania pojazdem silnikowym. Zatem wypełnienie oświadczenia we wniosku o wydanie prawa jazdy poprzez zaznaczenie w punkcie G ppkt. 6 – „nie posiadam innego dokumentu stwierdzającego uprawnienie do kierowania pojazdem silnikowym" jest prawidłowe oraz zgodne ze stanem faktycznym i prawnym. Taka sama sytuacja wystąpiłaby w razie

zagubienia bądź kradzieży Białoruskiego prawa jazdy, osoba nie posiadałaby wtedy dokumentu stwierdzającego uprawnienia do kierowania i w efekcie tego nie mogłaby wymienić dokumentu jak również być kierującym pojazdem, nawet jeśli zagubiony dokument byłby ważny (dot. daty ważności na blankiecie).

Podsumowując, resort infrastruktury stoi na stanowisku, że nieważne zagraniczne prawo jazdy nie jest dokumentem stwierdzającym uprawnienie do kierowania pojazdem silnikowym, tym samym nic nie stoi na przeszkodzie, aby można w takiej sytuacji wydać profil kandydata na kierowcę. Dlatego brak jest podstaw do modyfikacji punktu G we wniosku o wydanie prawa jazdy.

Ponadto uprzejmie informuję, że wykonując zadania publiczne nałożone na dany organ z mocy ustawy i należące do jego wyłącznej właściwości **powiat wykonuje w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność**, zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107).

Mając na względzie ww. przepis ustawy o kierujących pojazdami oraz ustawy o samorządzie powiatowym, należy stwierdzić, że tylko starosta jest uprawniony do dokonania wykładni prawa w danej indywidualnej sprawie jako organ stosujący prawo i dokonujący rozstrzygnięcia w prowadzonym postępowaniu administracyjnym poprzez wydanie decyzji administracyjnej, od której przysługuje stronie odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego.

Pytanie 3.

Jeśli nie są podejmowane żadne rozwiązania, o których mowa w pytaniu nr 1 i 2, to jak należy pomóc obywatelom Białorusi w uzyskaniu prawa do kierowania pojazdem na terytorium RP?

Ad 3.

Mając na względzie odpowiedzialność, jaką ponosi powiat za wykonywanie z mocy ustawy zadań należących do jego wyłącznej właściwości oraz tryb administracyjny odmowy wydania prawa jazdy należy skorzystać z możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego od niekorzystnej dla strony decyzji administracyjnej.

Jednocześnie informuję, że na podstawie art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy o kierujących pojazdami wojewoda sprawuje nadzór pod względem legalności nad wydawaniem praw jazdy przez starostę.

Z poważaniem

Dokument podpisany elektronicznie przez:
Z upoważnienia Ministra Infrastruktury
Piotr Malepszak
Podsekretarz Stanu